

NIECO (843) *pron i av*

pron (642), *av* (194), *pron a. av* (7).

nico (840), **nico** (3); *nico* : *nico LibMal* (3:2), *Mącz* (163:1).

W pisowni łącznej nico (740), *inne formy* (43); *w pisowni rozłącznej nie co* (59), *nie czym* (1).

-e- (212), -é- (24); -e- *MurzHist* (3), *MurzNT* (5), *Mącz* (164), *Strum*, *KochPhaen*, *GórnTroas* (2), *KochCz*; -é- *OpecŻywList*, *KochPs*, *PudłFr*, *też ForCnR*, *SienLek* (5); -e- : -é- *OpecŻyw* (2:4), *BiałKat* (3:1), *KochWr* (1:2), *SarnStat* (29:8); *o jasne (w tym 1 r. błędne znakowanie)*.

N nico (57). \diamond *G nieczego* (19), *nico* (9); *nieczego BielŻyw*, *BielRozm*, *GliczKsiąż*, *BielKron*, *Mącz* (10), *SienLek*; *nico LudWieś*, *BibRadz*, *KwiatKsiąż* (2); *nieczego* : *nico BielŻyw* (1:1), *Calep* (3:4). \diamond *D nieczemu* (1). \diamond *A nico* (355). \diamond *I nieczym* (5). \diamond *L nieczym* (18), *nieczem* (1); *nieczym* : *nieczem Mącz* (7:1); \sim *cum praep* *na nieczym* (5); *w nieczym* (11) *HistAl* (2), *Mącz* (4), *Calep* (5), *nie w czym* (3) *BierEz*, *OpecŻyw*, *SienLek*. \diamond *indecl nico* (371). \diamond *N a. decl nico* (7).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

I. Zaimek nieokreślony (642) :

1. Rzeczowny (decl) (463) :

A. Zastępuje rzeczownik nieosobowy: coś; quippiam Vulg, JanStat; aliquid Mącz, Modrz (462) : Nie trzebác się bårzo kwåpicć/ Chcefzli nico dobrze ípråwić. *BierEz* L3v, B2v, H2v, L3v; *OpecŻyw* 62; *ForCnR* D2v; *HistJóz* A3v; *gdy íe im nie czo íni tedy íe lękaia, iakoby to byío na iawie GlabGad* L5v, K3v [2 r.], L, L2; *LibMal* 1543/68v; *SeklKat* S4; *HistAl* B6, C4v; *KromRozm III* N4; *BielKron* 113v, 123; *KwiatKsiąż* Gv, H4, K4; *Delectus ad rem aliquam, Ku niecznemu [!]* wybrany. *Mącz* 187c; *Circumscribere seipsum, Sam íe w nieczym ofzukác. Sam íobie krziw w nieczym býć. Mącz* 374d; *Habere aliquid in spe, Nådziwåć íe nieczego. Mącz* 407c; *Stimulat animum cura, [...] trapi mie nico. Mącz* 415d; *Contendere de re aliqua, Wådźić íe o nico. Mącz* 444c, 8c, 21d, 30b, 81d, 93a (37); *żebym téż ziemkóm mym niéwczym poífuzył SienLek* a4; *GórnDworz* C6v; *HistRzym* 5v, 49; *Apoftoíoowie odmieniåli niékiedy niéco w Kościele BiałKat* 36; *WujJud* 203v; *RejPosRozpr* c4; *SkarŻyw* 58; *Emendatrix – Ta ktorå nieczego poprawuie. Calep* 359a, 39b, 224a, 244b [2 r.], 670a [2 r.], 835b; *SarnStat* 649. [Cf **b. BielŻyw** 97].

W zdaniu zaprzeczoným (może býć zaståpione przez „nic”) (1): ánim ia oycu twe^{mv} nico dobrego wczýnił/ á przecżże mi dał thåk drogie podårze? HistRzym 90v.

W połączeniu z formå przymiotnikowå (G sg n): nico jakiego (34): BierEz F2; *GlabGad* L7; *KromRozm I* E2v; *KromRozm III* A2v, M4; *Leop Iob* 9/15; *Poniewåfz vmysł s íwym íiaåem mayå nico s íobå podobnego. KwiatKsiąż* B2v, C2v; *Quiddam divinum, Nico boskiego. Mącz* 340c, 339d, 459a, 505c; *CzechRozm* 199; *SkarJedn* 69; *Ridicularius – Nieczo ímiefznego. Calep* 924b; *SarnStat* 1020. Cf *Wyrażenia*.

W połączeniu ze zdaniem względným rozpoczynaným zaimkiem „co” lub „skåd” (funkcja odpowiednika zespolenia) (10): BierEz O3; *bywa íż czaåem pan Bog obiawia nie czo oczým człowiek pirwey myfłi. GlabGad* L4; *KromRozm I* E2v; *KromRozm II* q2; *Decas, niecó [!]/ co w íobie dziefięc ma íztuk Mącz* 79a; *Usurarius, Ku wżywåniu pożyczony ålbo wżięty/ nie co zwåfzcå [!] z kåd komu pożytek przichodzi Mącz* 510d, 383c; *HistRzym* 76; *BiałKat* 31; *WujNT* 148.

W charakterystycznych połączeniach: *nieco należy, stało się, (za)szkodzi (3), śni się, trapi; nieczego dojrzyć, dowieść, nadziewać (spodziewać) się (2), nawyknąć, obawać się, poprawować; nieco (u)czynić (21), działać, obaczyć (2), objawić, odmieniać, odpokutować, odpuścić, pełnić, poczynąć (zaczynać) (3), pokaz(ow)ać (2), powinien, przed się wziąć, przydawać, robić (4), sprawować (sprawić) (8), ujmować, umieć, uprosić; o nieco wadzić się; w nieczym (nie w czym) czuć (czujący) się (2), doświadczyć, krzywo być, oszukać (2), podejrzany, poradzić, posłużyć (3), równy; nieco boskiego, ciężkiego, czworolidzebnego, godnego, ludzkiego, obłądliwego, osobliwego (2), podobnego (3), różnego, sprawiedliwego, śmiesznego, użytecznego, większego, zdrożnego, zeszłego.*

Wyrażenia: »nieco dobrego« (7): *BierRaj* 19v; *BielŻyw* 127; *GlabGad* L7v; mużę ich na then nowy rok nauczyć nieczego dobrego *LudWieś* B3v; *RejKup* S; *KwiatKsiąż* B2; *HistRzym* 90v. [Cf **b.** »nieco dobrego« *OpecŻyw* 41v].

»nieco inego, drugiego« = *aliud Vulg* (1;1): *Acz ták fye dżyáło yáko yeft nápiáno/ yednák nyeco inego známyenowáło KromRozm II* m4; *BudBib* 4.Esdr 7/6.

»nieco nowego« (2): *Novi aliquid apportare vel rem novam, Nieco nowego przynieść. Mącz* 313c; *SienLek* 19.

»nieco spólnego« (1): że wždy w częściách niektórych było y ieft nieco spólnego Antyochowi z Antychriftem. *CzechEp* 367.

»nieco takiego (a. takowego)« = *simile PolAnt* (3): *KromRozm II* h3v; *BibRadz* 1.Esdr 7/27; A kiedy nieco takiego poznasz/ hnet lekárstwy [...] pomagay. *SienLek* 17v.

»nieco wielkiego« (1): tedy mi fię ci zdádzą iż s przyrodzenia nieco wielkiego doftąpili/ którym yeft dano iż y cielesnymi sílami/ y vmyślnymi fą możni. *KwiatKsiąż* A4v.

»nieco złego« (4): *BierEz* E, I; *GlabGad* 7v; Perpetro – DopuŹczam íe, nieczo złego. *Calep* 788a.

a. *Jakaś rzecz, coś materialnego; quid rerum Mącz* (107) : *Lekarz* gdy ízedł do niey/ *Záwždy* nieco wzięł z domu iey. *BierEz* I3v, A4, C4, M; *FalZioł* IV 29a, V 45v; iż kto chce nieczo komu dać muŹi to íam pirwey mieć. *GlabGad* E2v, G2 [2 r.]; *BierRozm* 13, 23; gdzie by ízie traffilo niczo pobracz *LibMal* 1543/69; ktorzy [poganie] [...] záwífie zá dzyatki nowonárodzone nyeco ofiárowáli bogom íwym *GliczKsiąż* C7v; *BibRadz Act* 11/29; *Medicata pocula, Napoy* nieczym przemiefzány. *Mącz* 212c; *Superpingo, Ná* nieczym málowáć. *Mącz* 434b; *Triangulus, Trzigránny álbo trzikátny/* nieco zwláŹczza o trzech káciech álbo grániách. *Mącz* 463c, 8a, 32d, 83c, 89c, 145a (31); *Dobrzeć* teŹ niegdy w káŹni íye myć/ [...] *ziadŹy* przed thym nieco *SienLek* 92, 37v, 55, Xxx4v; *Materia – wŹzeliaká* materiá z ktorei nieco moŹebic vcziniono. *Calep* [643]a; *Subiaceo – Pod* nieczim lieŹę. *Calep* [1016]b, 228b, 233a, 236a, 361b, 391b (15); *SarnStat* 187, 820, 918.

W zdaniu zaprzeczonem (moŹe być zastápione przez „nic”) (1): gdi tam nieczo wen [w *zółádek*] nie wlóŹá, tedy on wciága w fię wilgoty złe *GlabGad* G2v.

W połączeniu z formá przymiotnikowá (G sg n): *nieco jakiego* (24): *BierEz* O2v; W Ręku noŹić nieczo wonnego íeŹt rzecz poŹyteczná *FalZioł* V 63; *GlabGad* D4v, E5, G5, K5v; *Corpus diaphanum, Nieco* przezrocíŹtego/ yáko sklenicá/ *KryŹtał* etc. *Mącz* 84d, 51c, 242c, 310c [2 r.], 335b, 375c; *SienLek* 4v, 12; *HistRzym* 78v; kto czyniáć ítaw íobie wielki ná íwym, tráfi mu íe nieco zálać fášiedzkięgo. *SarnStat* 1277. Cf Wyrażenia.

W połączeniu ze zdaniem względnym rozpoczynanym zaimkiem „co” (funkcja odpowiednika zespolenia) (8): Azaby nieco potkálá/ Czymby łwe gárło nátkálá. *BierEz* S4; *Murm* 7; *Mącz* 257d, 259b, 261d, 440b, 451c; Wepchnienié albo wótrzelenié w koniá niéczego coby w nim óstáło/ czym tho wywábíć. *SienLek* 184v.

W charakterystycznych połączeniach: *nieczego dobywác; nieco budowác, chowác, czynić, dáć* (2), *láć, nosić* (3), *obwijác, odrzynywác, ofiarowác, omy(wa)ć* (2), *otrzymác, pić, pleść, pobrac, podnosić, pokuszac (ukusić)* (2), *posláć* (2), *potkác, prostowác, przedać* (2), *przynosić, przypoić, przysadzić, przywieszowác, przywłaszczyc, smażyć, ssac, ując, wóżyć, wycięgác* (2), *wycięgác (wyciągnąc)* [od kogo] (2), *wydrzeć, wymierzac, wziác* (2), *zalać, zgryźć, zjesć* (3), *zwięzowác; na nieczym budowác, malowác, wisieć; nieco ciężkiego, czworogrannego, danego, grubszego, korzystnego [= mającego wartość dla kogoś], kwaśnego, podobnego [czemu]* (2), *pożytecznego, przedajnego, przezroczywego, ratowanego, sąsiedzkiego, wonnego (woniającego)* (2), *zagrzewającego, zimnego, złożonego*.

Wyrażenia: »nieco in(sz)ego« (2): *GlabGad* E7; Gdyby łtrzáła álbo nieco inégo w koniu zołtało *SienLek* 184v.

»nieco takowego« (5): gdy [coś] będzie na iakiey twardey á łuchey rzeczy wyrażono [...] lepiej łe dzierzý niźli na rzeczy miékkiey albo wilgotney, iaka łełt glina, małło, albo nie czo takowe⁸⁰. *GlabGad* M6; *Mącz* 155d, 259b, 261d, 451c.

b. *Jakiś tekst, jakaś sprawa wymagająca przekazania tekstem; niekiedy: krótki tekst, kilka słów (niektóre użycia w N i A bezprzymiłowem mogą być też rozumiane jako indecl ‘trochę’); pauca Miech; paululum HistAl; ex parte Vulg (234)* : gdy częłtokróć łudzy twey wyelmoźności [...] odemnye żádáli yźbych Polłkim piłmem nieco wybiyał. *March¹Wiet* Av; *BierEz* Lv, L4, Nv, Sv; *Dziewitza maria* w ten czas przed domem Kaijfalłowym łtála/ aby o łwym łynie námielýłłym niétzo łyłłála *OpecŻyw* 113, 13; *PatKaz II* 78 [2 r.]; *FalZioł II* 3b; *Niewierz* ktoć powiada żeby prawdi miłófnikiem był, kto przeciwko łey nieczo czyni abo mowi *BielŻyw* 97, 85, 133; *BielŻywGlab nlb* 9, 14; iakoź o tim nie czo namieniono w wypilaniu o miéłie. *GlabGad* I7, A4v, B3, N3v, N4v, N7v, O4, Pv; *MiechGlab* *2, 64; *BierRozm* 27; *KłosAlg* A4; *LibMal* 1543/74; *LibLeg* 11/188 [2 r.]; *HistAl* I5, I7v; *KromRozm I* Av, K2v; *MurzNT* 173v; *KromRozm II* e2, v3, x, x4v [2 r.]; otołmy WM przyniełli spisek ten [...] nieco w nim dla lepszego upewnienia poprawiwszy. *Diar* 38, 38, 91; ábykázdy [!] rozumyał tę náłłé rzecz/ yełłcze nyeco przyłóžem. *GliczKsiąź* O7, A4, F8v, N, O4v; *GroicPorz* d4v; *Leop* 4.*Esdr* 4/52, *Iob* 19 arg; *BibRadz Act* 23/20; *Goski* *3; *BielKron* 121, 134, 165, 240, 265, 307, 337; *KwiatKsiąź* Ev; *Dictator*, id est, qui aliquid dictat. Który nieco pronuncuye ku piłaniu. *Mącz* 86d; *Est quod volo exquirere a te. Mam łe nieczego od ciebie wywiedźieć. Mącz* 336d, 8b, 33d, 61c, 96a, 165d (29); *Prot* A3; *SarnUzn* F; Aleć y przed tym o łeczeniu żywotá nieco połóžono. *SienLek* 37v, 12v, 32, 97v, 130v, 148v, Vvv4; poruczyłá nieco łiełtrze okołó rzeczy łwoich *GórnDworz* Bbv, E4, Bb8; *HistRzym* 124; *RejPosWiecz*³ [97]v; *BiałKat* a2; *RejZwierc* 68v; *BielSpr* b4v; Náółtátek o vżywaniu zupełnego Sákrámentu nieco potrzebá przypomnieć. *WujJudConf* 247; *RejPosRozpr* b3; *RejPosWstaw* [41⁴]; *BudNT przedm* b3, c2v, c3v, d2v, k. Ff8v; *CzechRozm* 37v, 123v, 146, 225, 233v; gdy łędzia łiedzac ná łwem łádowem mielýłcu/ czynił wyrok/ á kilka kroć vpomniony/ nieco przydawał/ nieco odmieniał. *ModrzBaz* 88, 4, 26, 62, 81v, 86 (13); *ModrzBazBud* ¶6v; *SkarJedn* 76; *SkarŻyw* 202,

278; O czym mogłoby fię tu nieco z Ireneufzá pokázác *CzechEp* 76, *3, 12, 70, 162, 264 (11); *CzechEpPORz* *3v; *NiemObr* 22, 117, 148; *GórnRozm* H3; Voveo – Bogu nieco obiecuię. *Calep* 1140b, 227a, 364b, 391a, 855a; *GórnTroas* 54; *LatHar* +6, +7v [2 r.], +++v, 506; ktobykolwiek rzekł łowo (*marg*) nieco. Hebrá[izm]. (–) przeciwko Synowi człowiczemu *WujNT Matth* 12/32, s. 124, 703, 712, 3.*Ioann arg*; *WysKaz* 3; gdy kto chce w Ziemłkim práwie nięco wiedzięć, tedy pátrzą naprzód tytułu, *Actor*: á *Reus* zásię áż ná końcu obiecádłá znyádzie *SarnStat* *6, 430, 662, 909, 915, 935 (10).

W zdaniu zaprzeczoným (może być zastąpione przez „nic”) (1): gdyby fię y ná ty mieyfcá odpowiedzięć nieco nie miáło *CzechRozm* 137v.

W połączeniu z formą przymiotnikową (*G sg n*): *nieco jakiego* (14): Powiełz mi nieco śmiefznego/ A włzyłz mi bolu mego. *BierEz* K3v; *Diar* 91; *GliczKsiąż* M8v; *BielKron* 49v; bo w tey mierze/ y zmyłlic co thákowego nie wádzi/ y do rzeczy prawdziwey nieco łwego przyczynić *GórnDworz* O5v; *SkarŻyw* 135; *CzechEp* 382. Cf *Wyrażenia*.

W połączeniu ze zdaniem względným rozpoczynaným zaimkiem „co” (*funkcja odpowiednika zespolenia*) (5): yełli w onym piłmye nyeco naydę/ coby łye prawdziye przeciwnye widżyáło *KromRozm II* p4v, m3; *OrzList* g; *KuczbKat* 295; *SarnStat* 942.

W charakterystycznych połączeniach: *nieczego domyślác się, dowiedzięć (wywiedzięć) się* (2), *nauczyć się, prosić, przepytawać się; nieco czytać, dać znać* (3), *ganić, jednać, moderować, mowić* (9), *myślić* (3), *należć, namienić* (5), *naznaczyć, obiec(ow)ać* (2), *objawić* (2), *odmieni(a)ć* (3), *odpisać, odpowiedzięć (odpowiedać)* (7), *opuścić, oznaczyć, oznajmować, (na-, po-, przy-, wy)писаć* (23), *podać* (2), *pokaz(ow)ać* (4), *położyć* (3), *poprawić* (2), *poruczyć, postanowić, poszeptać* (2), *powiedzięć (powiedać)* (31), *pronuncyjować, przyczynić, przyda(wa)ć* (7), *przykazować* (2), *przyłóżyć, przypisować [komu]* (1), *przypomnięć (przypominać, przypomionąc)* (12), *przytoczyć, (po)radzić (przeradzać)* (5), *rozmyślác* (3), *(wy-, z)rozumieć (porozumiewać)* (4), *rozważać, rzec, skazać* (2), *(u)słyszeć* (6), *terminować, umieć* (3), *ustawić* (2), *wiedzięć* (5), *wspomnięć (wspominać)* (2), *wybijać [= drukować], wydawać, wyliczyć, wymyślić (wymyślác)* (2), *zakazać, zbijać, znamionować; o nieco spytać* (2); *nieco osobnego, pilnego, podobnego, potrzebnego, pożytecznego, swego, śmieszego*.

Połączenia: »nieco w cząsteczce« (1): Bo nie ia ielczće te⁸⁰ mowię y twierdżę/ áni łam z siebie tego pokázuię/ oprócz nieco w cząłteczce *CzechEp* 426.

»nieco krotko (*a. krotce*), na krotce, krotkimi słowy« [*szyk 8:1*] (6:2:1): *LibLeg* 4/26; włzákże áby fię tego drudzy wiárowáli/ nieco o nim nápiłżę krotko. *BielKron* 141; *carptim breviterquae perstringe aliquid*, Nieco krotkimi słowy dáy znać. *Mącz* 39b; *ModrzBaz* 127v; *SkarJedn* 233; *CzechEp* 287, 289, 303, 337.

»maluczko nieco« (1): zdáło fię nam tu łobie máluczko o nich przed oczy náłże nieco przełóżyć *RejPos* 41.

Fraza: »mam (*a. miałbych*) (tobie (*a. ci, – -ć*)) nieco powiedzięć (*a. powiedać, a. odpowiedzięć*), mowić, rzec, poszeptać; mam(y) z tobą nieco mówić (*a. rad bych mowił*) (*w relacji innej osoby*: ma, mający ... tobie, z tobą, mu)« = *habeo (tibi aliquid) dicere Vulg, Mącz; habeo aliquid indicare a. loqui tibi, verbum mihi est ad te PolAnt; libenter tecum verba facerem Mącz* [*szyk zmienny*] (9:1:1:1;5):

BierEz G2v, P4v; *ForCnR* B2; mamci yełfcze páni mátko nyeco pośseptác. *GliczKsiąż* E6; Symonie mamci nieco powiedziec. *Leop Luc* 7/40; *BibRadz* 3.Reg 2/14, *Act* 23/18; *BielKron* 49v; Libenter tecum verba facerem, sed remotis arbitris, Radbych s tobą nieco mówił/ ále na ofobliwości. *Mącz* 235a, 151a; *RejPos* [308]; *BudNT Lud* 7/40, *Act* 23/17, 18; chćiey go nówiedzić: mać nie co pilnego powiedziec. *SkarŻyw* 135, 558; Mamci w táiemnicy Nieco powiedziec *CiekPotr* 41.

Zwrot: »mieć nieco przeciwko [komu], do [kogo]« = *habere (aliquid) adversum aliquem Vulg* (6:1): gdy poniełiefz dar twoy do ołtarza/ á w tymbyć przyłfło ná pámięć że twoy brát ma nieco przeciwko tobie: zołtawże on dar twoy tám przed ołtarzem *Leop Matth* 5/23; *Inter se leviter discident*, Máya nieco yeden przeciwko drugiemu. *Mącz* 379c; *RejAp* 28v, 30; *KuczKat* 315; *WujNT Matth* 5/24, *Apoc* 2/4.

Wyrażenia: »nieco dobrego« (2): Bociém nigdy nieproznowali/ ale zawżdi niétzo dobrého czynili albo mowili *OpecŻyw* 41v; *SienLek* 11v.

»nieco inego« (1): Acz ták łye dżyáło yáko yełt nápiřfano/ yednák nyeco inego známyenováło *KromRozm II* m4.

»nieco nowego« (1): mnimałem bych miał dżiř nieco nowego od ćiebie słyřzeć *HistRzym* 9v.

»nieco złego« (3): *BierEz* Iv; *Obnuntiatio* – Opowiedz zwiářtowanie nieczo złego. *Calep* 715b; *SkarKaz* 384a.

α. W funkcji rzeczownika (2): tu přzedłię Pan [...] dokłádác raczy: Iż mam do ćiebie nieco. [...] A coż to zá nieczo mařz do nas moy miły Pánie? Otho łłuchay co to zá nieco *RejAp* 30.

Zwrot: »nieco mieć do [kogo]« (1): *RejAp* 30 cf wyżej.

B. Zastępuje rzeczownik osobowy: ktoś (1):

W połączeniu z formą przymiotnikową (G sg n) (1): do ktore^{go} fie wřzitci garną ten dobrze řprawuie lud, á kim wřzitci gardzą muři być nieczo podezřzanego *BielŻyw* 52.

2. Liczebny: pewna ilość, niewiele (w funkcji przydawki ilościowej) (indecl); *aliquid Vulg, Mącz, Modrz, JanStat; modicum, paululum, pusillum PolAnt; paulum Mącz; aliquantum, nonnulla Modrz; aliquammultum, aliquantum, aliquantulum Cn* (179) :

a. O jednostkach policzalnych: okreřla ilość (61): Then na grzbiecie owocze do iamy znařza/ á gdy mu nieczo vpadnie/ tedy wřzytko otrząřa *FalZioł* IV 10b.

nieco kogo, czego [pl (22), sg coll (1)] (23): *KłosAlg* G; *KromRozm I* K2v; *KromRozm III* A3, L6; Biskupi byli wszyscy i kasztelanow nieco. *Diar* 19, 83; *GliczKsiąż* H2v; *Leop* 2.Reg 11/17; *Abrám* nie chciał nic brác/ tylko iego towarzyřze wzyłi dobytká nieco. *BielKron* 11v, 228v, 299, 353; *SienLek* 16; wielkich páń Křiążęcego/ y Krolewřkiego řtanu/ y było dořyć/ y iełt iełfcze nieczo tego wieku *GórnDworz* V7, F4v, P5v, Bb6v; *CzechRozm* 238v; *ModrzBaz* 137; *GrabowSet* A2v; Mařz y mnieřlych modlitw nieco/ ná rozlicznych mieřcách drukowaných *LatHar* +4v, +7v; *PowodPr* 31.

nieco z kogo, z czego (pl) [w tym: wziąć z czego (1)] (4): porářili nie co z řlug Krolewřkich [*mortuique sunt de servis regis*] *Leop* 2.Reg 11/24, *Ios* 7/1 [2 r.]; řzukay łákomcá tego/ ktory [...] vkradł y zátáił nieco z nábytych rzeczų tych *RejPos* 217v.

nieco kogo z kogo (pl) [= stanowiących część tego grona] (2): *BibRadz Ez* 14/22; część nierowno mnieřřza byřa záchowaná/ z kthorych wyřřło ich nieco z więźienia *BielKron* 308v.

W charakterystycznych połączeniach: nieco baranow, błędow, bukstabow, dobytka, kasztelanow, katolikow, ludzi (2), mężow, modlitw (2), ostatkow, pacholkow, pań, pieszych, rzeczy (z rzeczy) (4), skor, slow, słuźebnikow (z sług) (3), wołow, znamion.

α. O pieniądzech (30) : *Diar 77; AEs nostrum, Dług nález/ gdy kto nam nieco dłužen yeft Mącz 5a, 226b, 253c, 500c; Tożby też mogło być poštánowiono o tych / ktorzi máią wielkie dochody kościelne/ áby też y oni vdzieláli nieco študentom. ModrzBaz 131; SkarŻyw 413; WujNT Rom 15/25; ci ktorzy máią Arendy dożywoťné/ [...] będą powinni nieco podwyszyć á poštępić do fkárbu ná wychowánié ftołu nálezego SarnStat 103, 89 [2 r.].*

nieco czego [pl (8), sg (4); w tym: ująć, udzielić czego (2)] (12): traffil na kogołch łz Cracowa ktoremu bil wfiał nyczo pienýdźi LibMal 1543/68; LibLeg 11/154v; Młzey łłuchay/ á Iáłmuźny nieco vdziel SienLek 12; HistRzym 70v, 123v; BudNT Act 5/2; ModrzBaz [38]; SkarŻyw 235; mego sam nie co znaidowało sie. ActReg 139, 121, 122; SarnStat 566.

nieco z czego [pl (5), sg (3); w tym: ująć, odjąć, wyjąć z czego (4)] (8): BibRadz Act 5/2; Mącz 431d; wiął nieco z fummy wziętey zá onę máięťność WujNT Act 5/2, s. 415; SarnStat 89 [2 r.], 104 [2 r.].

W charakterystycznych połączeniach: nieco dłužen być, odjąć, podwyszyć, poštępić (2), przyczynić, przyliczyć, udzielać, upuścić, wziąć, złożyć, zostawić; nieco [czego, z czego] dać (3), mieć, oddać (2), udzielić, ująć (odjąć) (4), utaić, wycisnąć, wyjąć, wziąć (2); nieco z dożywoć (4), jałmuźny, nakładow, (z) piędźy (7), (z) summy (3), wspomozenia.

Połączenie: »nieco mało« (1): dał nyczo malo nałchem połlom w racze thego Vłpomozenya. LibLeg 11/154v.

b. O substancjach bezpostaciowych: określa objętość (23) :

nieco czego [sg (19), pl (2)] (21): wrotzcýe łie a kułpcýe nam nyczo pożywýenýa HistJóz C4; moźełz nieczo kurzey nogi ziele przyłóżyć FalZioł I 123c, II 19b, V 108; GlabGad E6v, I8v; MiechGlab 77; MurzHist E; Bywały ná on czas iako i dziś miedziané piędźdze acz dziś nieco łrebra przyłádzaia MurzNT 41 marg; BibRadz Gen 43/2, 11, Lev 19/10, Act 28/3; BielKron 236v, 287; Mącz 186a; w wftá też nieco tey máści włóżyć SienLek 58, 57, 156; Wźdy łie przedłie okrułzkow nam nieco dołtáło. BielSat Cv [idem] BielRozm 16.

nieco z czego (pl) [w tym: wziąć z czego (1)] (2): A potym weźmiełz nie co z nich [włosów]/ wrzućilz do ognia y łpaliłz BibRadz Ez 5/4; De mensa mittere. Nieco z łtołu połłáć komu/ to yeft z potraw. Mącz 216d.

W charakterystycznych połączeniach: nieco gałęzia, kminu koperwasu, kurzej nogi, maści, miodu, okruszkow (2) pokarmu, polewki, z potraw, pożywienia (2), rumnu, szafrana, łrebra, wina, zboża, ziarnia, żywice, żywnośći.

c. O rozmiarach: określa długość, powierzchnię lub objętość bryły; kawałek (35) : GlabGad I3v; po lewey łtronie łzedł Krol/ á wźzáłke nie zárowno ále nieco ná zad BielKron 331, 436v; Eminulus et Prominulus, Nieco wychodzący Nieyáka trochę wvylzłzáyący Mącz 207c; Porca [...]/ ziemiá do fiania zioł nieco od ziemié podniosła Mącz 312d, 207b [5 r.]; WujNT Matth 9/16.

nico czego (sg) (4): gdy by fie nieczo łożilka zniewiały wskazowało/ tedy ma baba lekko rękamy wyciągać *FalZioł* V 26; *MiechGlab* 59; Pieczono też kółtownie śród rynku wołu całego/ [...] kthorego nieco przed Celárzá niefiono *BielKron* 331; *BielSpr* 74.

W połączeniu ze stopniem wyższym przymiotnika lub przysłówka oznaczającego wielkość (10): *Diar* 91; *BielKron* 330v; iż te potomne plącze/ iuż były nieczo mnieyże/ niż on pląc/ który Herkules wymierzył *GórnDworz* V4; *Strum* D2; *SkarŻyw* A2; *NiemObr* 117, 167; o wzywaniu Świętych niżej nieco naydziełz w lzoftym rozdźieleniu. *LatHar* 172, 387, 402.

W charakterystycznych połączeniach: nieco obrywać, podniosły, powyszyć, przewyszczajęcy, uprzedać, wychodzić (wychodzący) (4), zajechać; nieco grotu, łożyska, wołu, ziemie; nieco mniejszy, niżej (4), wyszszy, wyż(szej) (4); nieco nazad.

Połączenie: »nieco maluczko (a. mało)« = modicum quid, quasi paululum PolAnt [szyk 2:1] (3): *OpecŻyw* 52; Za dwieście grofzy chleba im niedoftanie choćby téż każdy z nich nieco maluczko wzięł. *MurzNT Ioann* 6/7; *BudBib* 2.Reg 19/36.

a. *Przy określeniach kierunku* (7) : Przykazał im Pan Bog aby fie nieco obroćili ku Egipcu *BielKron* 30v; Azya pierwłza część światá leży na włchod Słońcá y nieco ku pułnocy y ku południu. *BielKron* 263v, 444v, 450v; *KwiatOpis* Dv; *KochPhaen* 9.

Połączenie: »nieco mało« (1): Potym iádac Alexander vdał fie nieco máło w ftronę włchodu flońcá *HistAl* M3.

d. *O abstraktach, które można sobie przedstawić ilościowo (w formalnej funkcji przydawki ilościowej, sens bliski okolicznika stopnia); aliquid Mącz (60) :*

nico czego [sg (55), pl (2)] (57): ktorzimy nyeco lafky ij mylofyerdzya vczynyly *BierRaj* 17; *BierEz* L2v; *FalZioł* V 65v; *GlabGad* L5; *LibMal* 1543/76v; *MurzHist* P3; wthen czás diłcipuł pozna że nyeco połtępkow vczynił w nauce *GliczKsiąż* L7v, F8, O, Ov, O2v; *RejWiz* 114v, 145; Dawid igráiac ná hárfie przed Saulem/ nieco mu pomocy przynosił/ ná trapienie ktore ćierpiał od złęgo [!] duchá. *Leop* 1.Reg 16 arg; *BielKron* 126v, 191 v, 359; *KwiatKsiąż* P4; In parte aliqua amoris herere apud aliquem, Mieć nieco przyázniety v kogo. *Mącz* 281b, 336a, 413a; *RejAp* 26v [2 r.]; Rzecz tá wprawdzie ma wdy nieco trefności w łobie *GórnDworz* O8, A2v, F5, Q7, Ff5, Ff6 (9); práwie nieco mocy Boskíey łwey przy nim był zołtáwić raczył *RejPos* 49, 101 [2 r.]; *BiałKat* 46; Przynosi też iefzcze nieco pożytku tá dźwiwna żywiołow przemiennóść *KuczbKat* 165, 291; Zaprawdę łynu miły/ zádałsmi był nieco trwogi *SkarŻyw* 460, 224, 354, 544, 589; *CzechEp* [3], 235, 350; žec fie około *electiey* nieco teraz nierządu zawadza *GórnRozm* A, Gv; *ActReg* 165; *GrochKal* 9; *GórnTroas* 38; *KochCz* A4; *GrabowSet* R4v; Póki iefcze oczy tą pracą Státutową náderwáne widzą, y zdrowia nieco łtaie, chcę służyć Rzeczypołpolitéy *SarnStat* *8, 1011; *SkarKaz* 606b; *PudłDydo* A3.

nico z czego (sg) [w tym: wziąć z czego (2)] (3): wzięwłfy nieco z duchá ktory był w Moizełfu/ vdzielił onym łiedmidzieliáth mężom. *Leop* Num 11/25, Num 11/17; *WysKaz* 22.

W charakterystycznych połączeniach: nieco blasku, bostwa, chęci, doskonałości, z ducha (2), fałszu, godności, karności, kunstu, lutości, łaski, męki, miłosierdzia, mocy (3), nadzieje (2), nauki (2), niedoskonalstwa, niepokoju, nieprawdy, nierządu, obyczajow, otuchy, ozdoby, podobieństwa, pomocy, posłuszeństwa, postępkow (postępkow) (2), powagi, pożytku, pracy, prawdy, przeciwieństwa, przyczyny

(2), przyjaźniej, rozkoszy, roznice, rozsądku, rozumu, z sprawiedliwości, sprzeciwienia, surowości, śmiechu, teologii trefności, trudności (3), trwogi, ważenia, wątpliwości, władzej, zdrowia, znajomości bożej, zwady, żądzej.

Połączenie: »nieco po części« (1): Znałem ia niektóre [...], ktorzy znaiąc nie co po części prawdy/ iż fię im niechciało nędze ćierpieć domá/ [...] ktorych Antychriřt Rzymřki/ przez řwoie dawnieyřze dworzány/ tymi iábluřzkámi řwoimi połowił *CzechEp* 350.

Szereg: »nieco albo wiele« (1): Wtakowych tedy grach godzi fię rořkolfzować/ ktore kunřtu nieco/ albo zaiřte wiele/ á przigod namniey niezamykaią wřobie *KwiatKřiř* P4.

II. Przysłówek (indecl) (194) :

1. Okreřla stopień nasilenia czynnořci, stanu lub cechy: trochę, w pewnym stopniu, nie bardzo, nieznacznie; *aliquid, nonnihil Mącz, Cn; aliquantum, paululum Mącz; aliquantillum, aliquantum, haud nihil, hilum Cn (154)* : Zacy ktorzy z Xántem řtali/ Ezopá řie nieco bali *BierEz* Bv, H3v; *TarDuch* C5; potim tej wody prziiwarz z czukrem ažby řie nieczo zęęřtnęła *FalZioł* I 92c; *HistAl* A3v, E4v; *KromRozm I* A2; *MurzHist* N4; *MurzNT* 108v; *KromRozm II* dv, e3v, v v; *KromRozm III* I8, M3v, O7; *Diar* 25, 82; *GliczKřiř* C5v; mogą řye zgodzić/ y ieden drugiemu nieco wřtápić. *GroicPorz* f4, p; áby ten lud řpracowány zá ty látá nieco odpoczynał *BielKron* 58, 82v, 203, 275v, 277, 304v; *KwiatKřiř* F2, G4v, L4v; *Excursus* [...], Odřtápienie nieco od rzeczy. *Mącz* 74c; Est mihi aliquantum subiratus, [...] nieco řie gniewa ná mię. *Mącz* 174c; *Subsentio, id est, aliquantum sentio aduerto, Nieco/ nieyáką trochę przebaczawam. Mącz* 383c, 34a, 36d, 92a, 93a, 156b (11); *LeovPrzep* F; ktoremu był wrzod nieczo nádkářił gęby *GórnDworz* Q3, B8, L3v, L4v, X5, Aa2, Aa7v, Gg4; Tedy krolewná vkoiwřzy řie nieco z zálořci/ iáchála ku pogrzebu bráthá řwego *HistRzym* 33; *WujJud* 137v marg, 255, L15v; *CzechRozm* 196, 206v; *SkarJedn* 76, 244; *KochOdpr* D2v; Ale řye ráczęy řmiřuy nádemną řtrapionym/ A vřzy nieco bólu kořcióm vdręczonym. *KochPs* 8; wřzákże myřlami onemi/ poczáł nieco w řwoim przedřiwiężięciu řlábieć *SkarŻyw* 166; wiáreę Chřeřciániřką w Fryzyey/ gdzie fię nieco záczynała/ wykorzeniał. *SkarŻyw* 517, 300, 463, 480, 527, 545, 553, 583; *MWilkhist* A3v; *CzechEp* 298, 349, 351, 381, 410; *CzechEpPorz* *2v; Mnie ták nágle pořelřtwo nie co poruřzyło *NiemObr* 24; *KochSz* C2, C3v; *WisznTr* 10, 11 [2 r.], 31; ACz mu nátura wzrořtem nieco vkrzywdžiła/ Ale go zář rozumem y cnotą vczřila. *PudłFr* 36; *GórnRozm* A3v, D4v, L2; *KochWr* 30; *ActReg* 104; *Calep* [1015]b; [*Modlitwa*] Z Rzymřkich godřin Pány Maryey řkrocona nieco. *LatHar* 584 marg, +5, +7, 124, 320, 394, 591; *WujNT przedm* 20, s. 462; wedle porzádku Státutu Láciřńkiego, bo Polřki nieco řie chybia. *SarnStat* 244, 10, 104, 155, 193 [2 r.], 227, 233, 314; *VotSzl* B4v; *CzahTr* Hv.

W zdaniu zaprzeczonym (może być zastąpione przez „nic” ‘wcale’) (2): *GliczKřiř* A2v; Bo wiele ich y ná poły dořkonánych/ ktorzy w tym fię do końcá zwyćiężyć nie mogą/ áby o ludzkie o řobie dobrze rozumienie dbáć nieco niemieli. *SkarŻyw* 108.

W połączeniu ze stopniem równym przymiotnika lub przysłówka [w tym: av w formie wyrażenia przyimkowego] (2) (23): Ieřt [mařć] nieczo řzara *FalZioł* V 108, III 25c; acźkolwiek ieřt w zakrytořci grzech twoy podeyrzana nieco ieřtes widziana *HistAl* B3v; *MurzNT* 151 marg; *KromRozm II* q4; *Sublustris, Przyiářnieyřzym* nieco. *Mącz* 201c, 174c, 250a; *GórnDworz* F2v, R3; *KuczbKat* 165; Ale

człowiek poważny á cnotámi ozdobiony ieft nieco ku Bogu podobny *RejZwierc* 135v; *WujJud* 187, 194v; *CzechRozm* 20v; *SkarŻyw* 142, 259; iż gdy opifuia rzecz którą wedle litery y ciáá/ iáko rzecz znácznieyŝá y porozumnieyŝá/ tedy też tá m pópolicie záraz/ iákoby nieco wedle ducha/ iáká infzá iuz nie ták znáczná wyftáwuia. *CzechEp* 366, 374; *GórnRozm* Gv; *KochWr* 27; lecz íam Epiphánus [...] y infzy/ ináczey nieco o tych lećiech rozumieia. *LatHar* 510, 10.

W połączeniu ze stopniem wyższym przymiotnika lub przysłówka (15): *OpecŻywList* C; *PatKaz I* 9v; líft maia podobny ku oliwnemu albo ku wirzbowemu ale nieco oŝtrzeŝy y mieŝŝy *FalZioł I* 114c; *DiarDop* 104; *GroicPorz* a3v, p; *Meliusculus*, Nieco lepŝy/ málo lepŝy *Mącz* 214c, 321c, 350c; *SienLek* 44; o którym vmyfle/ [...] że íe málo mowiło/ powiem teraz nieco ízerzey *GórnDworz* G2v; *CzechEp* 41, 104, 357; *WujNT Hebr* 2 arg.

W charakterystycznych połączeniach: *nieco bać się*, (po)chybi(a)ć się (2), (po)cierpieć (2), dbać, dotknąć (dotykać, tknąć) (7), gniewać się, hamować, karać się, ksać, kusić się, nadkazić, nadzieję mieć, nakłonić, natrącać (3), odetchnąć, odmienić (odmieniony) (6), odpoczynąć (3), odstąpić (2), poćwiczyć, podeprzeć (podparty) (2), pofolgować (2), pogodzić, pomoc (2), poprawić, poruszyć (poruszony) (2), postąpić, postraszyć, pozwolić (pozwalac) (2), przelęknąć (lękać) się (3), przestępować, przezirac, przychędożony, przykurzyć się, przypatrzeć się, radować się, ranić, równać, rozumieć, skrocić się (skrocony) (2), słabieć (2), słyszeć, strudzony ścieśniać, świadom być, trudzić się, ubliżyć, uchwycić się, uchylić, ugadzać, ujmować (ująć) (4), ukoić się, ukrzywdzić, ulżyć (2), ułacnić się, umniejszyć (umniejszac) (się) (3), umylic, unieść się, uskromić się, ustąpić (3), uśmierzyć, uwolnić się, ważyć, (z)wątpić (2), wykroczyć, występić, zaczynać się, zapatrzeć się, zawadzać, zażyć, zgęstnąć się, zniżyć, żal było; *nieco cirpniaćy*, *gniewien*, *grzeczy*, *inaczej* (2), *inszy*, *podejrzany*, *podobny* (4), *pożyteczny* (2), *przyjaśniejszym*, *przykro*, *rozno*, *rozny* (2), *szary*, *uporny*, *utarty*, *wedle ducha*, *zeszły*.

Połączenia: »nieco nakrotce« (1): tedy m ía krzywdy íwe wolał imo íię puścić/ nieco tylko nákrotce niektórych dotknáwŝy *CzechEp* 319.

»málo nieco« [szyk 2:1] (3): *FalZioł V* 107; *Pruŝowie* [...] rzecz íednáką mieli y obyczáie z Litwą/ íedno przez obcy naród zmienili íęzyk/ málo nie co íobie rozumieia y dzia *BielKron* 345v; *Mącz* 419a.

»nieco trochę« (1): íŝ był nieco trochę zwátpił o mocy íego *SkarŻyw* 484.

Szereg: »niejako albo nieco« (1): *Nonnihil haec sunt molesta mihi*, *Nieyáko álbo nieco mi to yeft przikro*. *Mącz* 250a.

2. *Określa czas: krótko, na krótko, chwilę, na chwilę; aliquantum, aliquid, paulum Mącz; nonnihil Modrz; aliquanto tempore Vulg (40)* : málo poczekay/ A zemná wŝdy nieco gaday. *BierEz* A4, C3v; *OpecŻyw* 107v; abowiem bedzie tam słuzebnyk p. voyewodi Cracowŝkiego ktori tam bedzie nieco trwał *LibLeg* 11/43v; Ale wŝzak zle nieuczycze Choczya íię nieco odwlecze. *RejKup* b6; Tá m pobywŝy nieco/ nie mogli dobrej żywności mieć *BielKron* 297v, 318, 323v, 415v; *KwiatKsiaż* L3v; niegdy w domu mieŝzkáć/ niegdy ná polu być/ niegdy ná ogrodzie nieco robić/ niegdy íecháć/ á niegdy pokoy mieć. *SienLek* 10, 3, 3v, 83v, 92, 92v; *CzechRozm* 170; *ModrzBaz* 97; zátrzymáł go nieco w kłaŝtorze *SkarŻyw* 212, 15, 244, 334, 403, 507 [2 r.]; *StryjKron* 72; Zdáło mi íye zá rzecz potrzebná/ mówiać o niezgodzie náŝyé/ ná tym mieyŝcu nieco íye zábáwić *KochWr* 25; *LatHar* 243; *WujNT Act* 18/23.

nico czego [sg (4), pl (2)] (6): *BielKron* 61v; Aliquid spacii surripere, Vkrásć łobie nico czáfu. *Mącz* 404c; Assumere noctem vel noctis aliquantum. Záyaç nico nocy *Mącz* 432c, 357b; *KuczbKat* 295; *SkarŻyw* 403.

W połączeniu ze stopniem wyższym przysłówka (2): wízákże zá na stárfze [księgi] kładzie którym było dziewięć łet lat/y nico więcej *BudNT przedm c6v*; *SarnStat* 1265.

W połączeniu z określeniem pory, punktu czasowego (2): A nie mowi tego áni rozumie/ o człowieku Iezusie Chriftušie [...]: ále o tám tym przed nim nie co/ zmyślonym łynu Bożym łłowie. *CzechEp* 196; iż to wefołe niebiefskie pofelstwo/ dobrze z południá/ y nico w wieczoru Anyoł do B. Pányy Máryey przynioł *LatHar* 12.

W charakterystycznych połączeniach: *nico* (za)bawić się (5), czytać, gadać, krotchwilić, (prze)mieszkać (zmieszkać) (4), naddać, odpoczywać, odwlec się, pobycć (4), postać, pracować (5), robić, trwać, zastawić się, zatrzymać; *nico czasu* (2), *lat* (2), *nocy*, *pokoju*; *nico więcej* (2).

Połączenia: »nico na czas« (1): Przetom łię wolał w biegu łwym nico ná czás záłtáwić. *CzechEp* 422.

»mało nico« (1): PRzed Troiáńfką walką máło nico łat/ byłá walká łefzcze okrutnieyfsza niżli Troiáńfka *BielKron* 61v.

*** Bez wystarczającego kontekstu (7) : Nonnihil, Nico/ Nieyáko. *Mącz* 250a; Quicquam, Nico. *Mącz* 340d, 250a, 341c, 344a; Aliquid – Nico cokolwiek. *Calep* 52b.

Połączenie: »nico mało« (1): Aliquantum – Nico mało. *Calep* 52a.

Synonimy: **I.1.A.** coś; **B.** ktoś; **2.** mało, niewiele; **a.** kila, kilka; **II.1.** niejako, trocha; **2.** krotko, mało, niedługo, niewiele.

Cf **CO**